

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lvdovici Venegas ... Mariale beatissimae virginis variis
conceptibus moralibus illustratum**

Venegas, Luis

Friburgi Brisgoiae, 1624

Sermo primus

[urn:nbn:de:bsz:31-160454](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160454)

IN ANNUNTIATIONE BE-
ATISSIMAE MARIAE
VIRGINIS.

Sermo primus.

Pro salutatione Angelica.

AVE MARIA Gratia plena &c: *Luc. 1. cap.* Mira sancti proferunt de salutatione, quâ Gabriel Archangelus æterni Patris filiam, vngeniti filij Dei matrem, & Spiritus Divini Sponsam salutavit. Ad quam extollendam multo sanctorum patrum affirmant, Verbum Divinum in ipsa salutatione carnem ex Maria sanctissima assumpsisse; sic asseverat S. Damianus in sermone de Nativitate Mariæ, vbi dicit, duplex verbum fuisse mundo annuntiatum, quod nec antea prolatum, nec vnquam proferendum erit, alterum est, quod divinus Ioannes tanquam tonitruum filius protulit, sic dicens. *In principio erat verbum. Ioan. 1.* Aliud fuit, quod S. Damianus altissimæ vocis fremitum appellat, nempe salutationis Angelicæ verbum, quo suæ legationi Archangelus

initium dedit his verbis. *Ave gratia plena. Luc. 1.* vbi inquit, Verbi Divini Incarnatio, hominum redemptio, & mundi renovatio includitur. Idem affirmat Nicephorus Calixtus lib. 2. hist. Eccles. cap. 8. existimans Verbum Divinum tunc nostram mortalitatem assumpsisse, cum primum Beatiss. Maria salutationis Angelicæ verba auscultavit. Et vniuersa Ecclesia Græca idem sentit, vt constat ex officio in lucem edito à glorioso Chrysof. vbi sic dicitur. *Gabriele dicente tibi, virgo Ave, tunc incarnatus est omnium Deus.* In eodem sensu intelligit verba salutationis S. Paulus Episcopus Alexandrinus. *Ave gratia plena Dominus tecum.* Id est; Verbum æternum in tuo sanctissimo utero iam per Incarnationem comoratur. Communis tamen sententia sanctorum Patrum est, Verbum Divinum carnem assumpsisse, cum Beatiss. vir-

N 2

golu-

go suam voluntatem aperuit dicens. *Ecce ancilla domini. Luc. 1.* Quid ergo aliud Ecclesie gratia Patres sua sententia conati sunt introducere non aliud plane nisi salutationem Angelicam laudibus ad caelum vsque extollere conati sunt, cum illa initium nostrae reparationis & salutis extiterit, merito sane illam sic extulerunt, cum caelestibus palatijs & terrarum orbi laetitiam & exultationem attulerit, miraculum grande annunciarit & aeternum concilium nobis aperuerit, quin & voluntatem virginis attraxit, ut Incarnationi Divini Verbi consensum praeberet. Salutatio igitur Angelica verba continet, quibus quaecunque etiam difficilia a sanctissima virgine impetrare poterimus, praecipue cum de Beatissima Maria dicat Bernardus in sermone de assumptione. Ascendens Maria in altum dabit dona pauperibus, cum nec voluntas nec potestas illi desit, Regina caelorum est, misericors est, ac tandem unigeniti filij Dei mater, ab illa ergo gratiam postulemus dicentes. Ave Maria.

Missus est Angelus Gabriel.

Omnes festiuitates, quas per totum anni decursum nostra sancta mater Ecclesia celebrat, inter se habent diversos gradus quoad magnitudinem & excellentiam, licet enim omnes sua peculiarem praestantiam

& excellentiam habeant ratione sanctitatis quam colunt, illa tamen inter eas excellentior est, quae maiorem sanctitatem, altiora mysteria & Sacramenta comprehendit. Hinc aperte deduci potest, celebritatem huius diei alias in eminentia & magnitudine longè antecellere, quia inter omnia mysteria praesentis festivitatis Sacramentum divinius & eminentius est, nihil enim altius in Divino pectore larere potuit, quam unio verbi ad nostram humanitatem, ex illa originem ducens, ut indutus carne nostra mortali & passibili, tandem pro peccatoribus mortem turpissimam pateretur. Existimo sane neque maius neque excellentius opus ex manibus supremi artificis in lucem editum fuisse, neque maioris momenti ac ponderis pro univrsi reparatione. Iste est consensus totius Ecclesiae univrsalis, cum hoc mysterium peculiari honore in sacrificio altaris utroque poplite in terram defixo, veneretur, quod tamen in alijs mysterijs non praestat, etiam si sint admiranda ac plane divina. Est etiam mysterium inter alia difficilium, superans in difficultate intelligentiam supremi Spiritus Angelici. Quod plane indicarunt illi duo supremi Spiritus Angelici, afflatu divino tanto artificio elaborati, ut ambo defixis oculis propitiatorum intuerentur, ita tamen habebant illud aspicientes, in quo mysterium incarnationis representabatur, ut silentio

lento potius, demissis capitibus crebra alarum concussione tantum sacramentum celebrarent. Quis tanta erit facultatis, etiam si Angelico polleat ingenio, ut investigare possit, qualiter Deus nostram naturam euekerit, & sibi tam stricto nexu & vinculo in propria persona collocaret, ut id quod dicitur de Deo, dicatur etiam de homine, & id quod de homine dicitur, de Deo etiam cum veritate efferri possit. Quare ratione concedimus Deum nasci, Deum mori, pati, sanguinem effundere, & homo ita Deo coniunctus est, ut de illo verè affirmari possit, ipsum iustificare, gratiam conferre, mortuos suscitare, ex toto rigore iustitiæ satisfacere pro humani generis debito, ex quo apparet, quanta sit huius mysterij super alia præstantia & celsitudo. Tanta equidem est, ut proprio iure sibi vendicaverit nomen operis Dei, in quo conficiendo suum ingenium, omnipotentiam, sapientiam & cætera attributa manifestavit, in quo mirificè micant & splendent. Ita his verbis fatetur Propheta Abacuc. *Audiui auditionem tuam & timui, domine opus tuum in medio annorum tuorum vivifica illud, in medio annorum notum facies. Abacuc. 3.* Quod opus Prophetæ sancte? non aliud nisi opus incarnationis sibi per revelationem manifestatum, quod propter suam eminentiam nomen operis Dei sibi usurpat. *Domine opus tuum in medio annorum vivifica illud.* Ac tutius hoc expres-

sit Propheta David, sic alta voce Deum alloquens. *Excita potentiam tuam & veni. psal. 79.* Illud verbum, *excitata*, denotat excitationem à somno, à quo quis ad aliquod opus efficiendum excitatur. Quomodo ergo propheta sanctus somnolentiæ arguit omnipotentiam divinam? ac si nihil effecisset Deus in creatione ac productione uniuersæ & aliarum creaturarum? Nonne ante diuini verbi Incarnationem produxerat Deus immensitatem Angelorum? tot species & animantium genera? ac perpetuò in suo esse conservauit? qualiter ante incarnationem dormiuisset Deum & quasi nihil effecisse suis verbis manifestat? Optime sanè asseruit Propheta, si ad litteram spiritum attendamus, alia enim diuina opera, si cum opere Incarnationis conferantur, ferè nihil erant, neque ita omnipotentiam diuinam exprimebant. Cum ergo Deus libenter præstet ea quæ à suis amicis postulatur, ita ut videatur astrictus ipsorum voluntati, omnia quæ ipsi placent, concedendo. *Voluntatem timentium se faciet ps. 144.* Mirabile ac planè diuinum opus Incarnationis iuxta sanctorum Patrum vota executioni mandavit, quod non solum suis oculis placuit, sed satisfecit & implevit suum desiderium. *Videbit & saturabitur.* De alijs operibus in molitione uniuersæ fabricatis dicitur in sacris litteris. *Vidit Deus cuncta quæ fecerat, & erant valde bona.*

na. Gen. 1. Id est, placuerunt optimè diuinæ voluntati, sed non dicitur. *Videbit & saturabitur*; De solo mysterio incarnationis prædicta verba proferri possunt; Quia propter sui eminentiam & sublimitatem non solum placuit, sed implevit etiam & saturavit Divinam voluntatem. Neque solum in hoc opere summus præpotensque dominus suam omnipotentiam ostentavit, sed etiam maximum erga hominem amorem & imensam erga nostram naturam benevolentiam & affectiōem. Ad cuius ponderationem notanda sunt illa verba sponsi, ad nostram naturam tanquã ad suam charissimam sponsam directa. *Cant. 6. Averte oculos tuos à me, quia ipsi me avolare fecerunt.* Insinuat hic sponsus maximum amorem erga suam charissimam sponsam, ided illi præcipit vt abscondat se, neque amplius coram se compareat. Ad cuius intelligentiam adverto, amorem per visum tanquam per secretum ostium cordis nostri latebras occupare, hæc est ianua, per quam tyrannus iste cor vulnerat, & prostratum diuincit, neque obstat amorè in figurã ceu infantis formam obductis oculis effingi, amor enim in principio visum habet perspicacem, in fine verò cæcus est, & amatores cæcos facit, ut ex comuni amoris prologo constat. *Accipitris oculos, nõ verò canis habet.* Accipiter, cum pullus est, a pertis oculis incedit & nutritur, perspicaci pollet visu, postea verò cum

plumise ornatur, illius cooperiditæ oculi, & tanquam cæcus lumine priuatur, è contra verò canis cæcus nascitur, aliquo temporis intervallo nihil videt, transacto verò novem dierum spatio visum habet acutissimū, amor ergo in figuram accipitris efformandus est, in principio oculos habet perspicaces, per quos amor ingreditur, postea verò cæcus est, neque enim curat prudentū hominum dicta, qui amore alicuius capitur, neque scandala, bonum nomen, famam aut existimationem propriæ personæ, omnia ista cæcutiens conculcat & spernit. Per Davidis oculos ingressus est amor Bersabee. *Viditque mulierem se lavantem. 2. Reg. 11.* In cæcitatem tamen conuersus, ita Prophetam excæcavit, ut nec scandalum, nec peccatum, etiam indicante Propheta Nathan animadverteret. *Quæ cum ita sint, nullis verbis potuit Verbum Diuinum accuratiùs amorem erga hominem significare quàm prædictis, Averte oculos tuos à me, quia ipsi me avolare fecerunt.* Ac si diceret. Abscondas te sponsa charissima, ne forsitan ex intuitu cor nostrum ita inflammetur, vt præ amoris magnitudine foras extractum, extasin amoris patiatur. *Ipsi me avolare fecerunt.* Alio modo possumus etiam perpendere amorem diuinum erga hominem, siad primam creationem rerum, antequam homo crearetur, oculos mentis convertamus, ita enim Deus ante crea-

tionem

tionem hominis maximo illius amore tenebatur, vt prius aëreum corpus in illius similitudinem effinzerit, vt postea ad illius normam hominem produceret, ne aliquando sine hominis consideratione & contemplatione otiosus existeret. Ita affirmat doctissimus Tertullianus in libro à se edito de resurrectione carnis, quem refert, & in hoc sensu explicat Gregorius Nazianzenus in sermone Epiphaniæ, & S. Ambr. de fide orthodoxa cap. 8. Et Diuus Basilus in hoc sensu explicat illum locum Geneleos. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Genesi. 1.* In cuius explicatione affirmat secundum animam hominem esse creatum ad similitudinem Dei, in tribus potentijs quibus præditus est, memoria, intellectu & voluntate, quibus Deo simillimus existit, quoad corpus verò dicitur homo ad similitudinem Dei conditus, non quia in Deo corpus reperiatur, sed quia à principio creationis rerum corpus aëreum efformavit, ad cuius normam & similitudinem corpus primi nostri parentis produxit. Quod maximè exaltat amorem Dei erga hominem, cum in prima rerum molitione ex maximo amore & affectu erga hanc creaturam, ut illam pulcherrimè elaboratam in lucem ederet, primò quasi carbone depinxit, tum ut in aliquo ad hominem spectante occuparetur, tum etiam ut hanc pulcherrimam creaturam

hominis maiori ingenio & arte elaboraret, tum tertio vt creaturam hominis saltim carbone adumbratam haberet, in quam oculos defigeret. Si hoc Deus in signum amoris etiam ante productionem hominis effecit, quid non faciet post illius creationem illum intuendo & contemplando? *Audendum est* (inquit Dionysius) *& hoc pro veritate dicere, quod Deus ex vi charitatis extasin passus est.* hoc est, extra se ipsum fuit, hæc enim est vis amoris, ut extra propriam naturam educat & in aliū per amorem transformet. Quid gallinam ex propria natura timidam in aquilam convertit, ut pullos suos defendat & tueatur? quid ovem in leonem transformat? non aliud nisi amor, cuius vis tanta est, ut vnam creaturam in aliam commutet. Quicumque ergo Deum immensum, impassibilem, per Incarnationem passibilem, morientem & affixum cruci, ac summam bonitatem in forma peccatoris considerat, nonne cum Dionysio exclamabit, *Deum ex vi charitatis extasin passum fuisse?* Videtur sanè Deum ex amore hominis extra se ipsum fuisse, & propriam naturam, vt vis amoris postulat in hominis naturam commutasse; Tanto enim fædere naturam humanam per Incarnationem sibi coniunxit & vnivit, vt nunquam, neq; per mortem, neq; per vitam illam reliquerit, vt magis vis amoris splenderet & eluceret. Sanctus Dionysius lib,

lib. 1. de divinis nominibus | cap. 4. asseruit, amorem esse vinculum & nexum indissolubilem, quo amici strictissimè inter se connectuntur & copulatur, ita ut si possibile foret, ex duobus vnum individuum resultaret. Vnde orta est illa fabula, quam Plato finxit de duobus amicis, qui se ipsos tenerrimo & firmissimo amore diligebant, casu enim in Vulcanum fabricorum Deum inciderunt, qui obviam illis factus, ex animi liberalitate officia offerens, ut aliud beneficium ab eo postularent, per se & suos intimavit; illi mutuo sui amore & benevolentia capti, à Vulcano postularunt, ut ex utroque (cùm eminenti fabricorum ferrariorum arte polleret) vnam personam conficeret, ut sic sui amoris finem assequerentur, scilicet nexum & unitatem possibilem, non solum voluntatis, sed etiam animi & corporis. Tanta est vis amoris & huius nexus indissolubilis, Hinc apertè cõstabit efficacia amoris divini, homini per Incarnationem manifestati; si enim nexus & unio amorem & benevolentiam indicant, cùm Verbum Diuinum ita fuerit nostrè humanitati per Incarnationem devinctum, & strictissimis vinculis connexum, talis unio maximum Dei erga hominem amorem demonstrabit! Fuit equidem maior unio unione illà intercedente inter animam & corpus, licet enim hæc tanta sit, vt ex duplici natura tam distante, vnus homo coale-

scat, maior tamen intercedit unio inter verbum & humanitatem, cùm istæ duæ naturæ, divina & humana infinito intervallo inter se distent, quo non obstante vnum suppositum ex utraque natura resultat. *Non duo tamen, sed vnus est &c. Symb. Arhan.* Deinde, licet tâta sit unio inter animam & corpus, morte tamen interveniente, hõinis unio dissoluitur & perit: At unio verbi ad humanitatem neq; vivente neq; mortuo Christo dissoluta est, aut dissolvi unquã poterit, tanta enim fuit huius uniois vis & efficacia, ut neque animam ad inferos descendentem, neque emortuum corpus, quod in cruce pendebat, aliquando deseruerit divinitas. *Quod semel assumpsit, nunquam dimisit.* Ad hanc unionem manifestandam & nunciandam hominibus mittitur ad Virginem Archangelus Gabriel, *Missus est Angelus Gabriel à Deo.* Proprio nomine supremus iste Spiritus ac Cælestis Paranimphus Sacro Sanctum mysterium Incarnationis prædicat ac manifestat. Quia, *Gabriel*, duo significat: primò Deum hominem indicat, secundò fortitudinem Dei exprimit, & utraque significatione Incarnationis mysterium, quod denuntiat, etiam apertè manifestat, hæc sunt insignia, quibus cælestia palatia tanquam propriam patriam ostendit. Olim gentilium legati cùm sua legatione fungebantur, insignibus propriæ nationis exornari consueverant, Romani defe-

deserebant aquilas, Cythæ fulmina, Pertæ arcu & sagittis utebantur: ita Cælestis iste paranympus, Cælesti etiam legatione fungens, proprijs suæ patriæ insignibus fulget & splendet, vocatur enim *Gabriel*, quod nomen, insignia cælestia ac planè divina exprimit. Deitatem scilicet & humanitatem, quæ duo patriæ Cælestis insignia præ se ferunt. Et hinc oritur secundū in signe scilicet, *fortitudo Dei*, his fulget & micat cælestis iste paranympus. Ad cuius confirmationem rem notatu dignissimā referā, quam narrat sacrosanctum Concilium Nicensum secundū celebratum actione 4. & citantur pro hac historia. Stephanus Diaconus, & sanctus Martyr Procopius. Accidit aliquando ut quidam bonus vir Mearinus nuncupatus, cuiusdam sculptori gentili qui Marcus vocabatur, præciperet, ut sibi crucē conficeret, qua confecta & elaborata, in ea miraculosè tres figuræ cōparuere, in medio crucis effigies Christi Crucifixi cōparuit, cui⁹ titulus erat *Emanuel*. In altera parte pulcherrima quædam figura visēbatur, hac notata in scriptione *Michael*. In alia verò elegantissima effigies enituit, hac nuncupatione designata *Gabriel* Quas figuras, cū gentilis sculptor animaduertisset, delere iterum suæ artis instrumentis conatus est, sed frustra laboravit, quia in suæ audaciæ pœnam vtraq; manus emarcuit. Prædicta historia mysterium grande, & diuinam planè significa-

tionem nostro proposito inferuentem continet. Imagine enim Christi crucifixi, Spiritus Diuinus voluit gentili manifestare, Christum affixum cruci non solum hominem esse, sed etiam verum Deum, ut indicat illa vox, *Emanuel*, quæ significat *nobiscum Deus*. Ad latus eminebat sanctus Michael, cuius nomē significat, *Quis sicut Deus*, ut gentili ostenderetur, quod licet Christus Redemptor noster cruci affix⁹ imbecillis & omnino debilis videretur, tantā tamen fortitudine præditus erat, ut in sui sanguinis virtute, beati Angeli dæmones devicerint & superaverint: Ex alio latere sanctus Gabriel apparebat, suo nomine manifestans, Christū cruci affixum non solū hominē, ut ex externa forma iudicari posset, sed etiam verum Deum existimandum esse, cuius ipse legatus existeret, id proprio Gabrielis nomine significans, cū Deum & hominem exprimat, ex quo oritur, ut dixi, secundā nominis significatio, scilicet *fortitudo Dei*, quæ in hoc mysterio apertè ostenditur & declaratur. Neque ad huius confirmationem necessarium est in memoriam reuocare insignes victorias, quas verus Deus & homo contra dæmonem reportavit, quas spiritu prophetico prædixit optimè, & explicuit Propheta Habacuc. *Deus ab austro veniet: & sanctus de monte pharan. Aperuit cælos gloria eius. &c. Splendor eius ut lux erit: cornua in manibus eius, ibi abscondita est for-*

fortitudo eius, cap. 3. Prætereo etiam victorias huius supremi Spiritus Angelici, huius mysterij cœlestis Paranympsi, de quo refert sanctus Basilius, ipsum cū Angelo paradisi vi spiritu aliu brachiorum decertasse, & ipsum, cū Gabriel esset superioris Hierarchia, devicisse, erat enim Seraphin, Angelus vero ad custodiam paradisi deputatus, erat Cherubin, istum ergo devincens, arborem vetitam, quæ causa fuit nostræ ruinæ & perditionis foras ex medio paradisi extraxit, & Hierosolymam detulit, cui postea non sine divino mysterio Christus affixus fuit, *vt sic qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur.* Hic ergo cœlestis Spiritus Gabriel è cœlo ad virginem mittitur ad prænuntiandum mysterium Incarnationis. *Ad virginem desponsatam Ioseph.* In quo voluit etiam Deus sui brachii vires, & supremam potentiam contra dæmonem in operatione huius mysterij patefacere & aperire, cū mulier, quæ ex propria natura timida & debilis est, illius caput conftegerit & comminuerit, hoc eventu sine dubio maximo pudore & ignominia affectus est Lucifer, cū videat se manibus fæmineis devastatum ac planè emortuum, quod sanè ignominiosum est, ac si aliquis in medijs plateis baculo arundineo percussus interiret. Refertur in sacris literis: in libro Iudicam cap. 9, ambitiosum & superbū Abimelech, qui ex inordinato appetitu regnandi septua-

ginta fratres suos interfecerat, cū arcem, quam expugnabat, igne succederet, demisso fæmineis manibus lapide, capite illius ac cerebro confRACTO ac comminuto, miserrimè percussum fuisse, qui sese sic lethaliter vulneratum à fœmina animadvertens, famulum suum sic affatus est: *Eva-gina gladium tuum, & percutite me, nè forte dicatur quod à femina interfectus sim.* Iud. 9. non mortem, sed ortam ignominiam ex nece manibus fæminæ causatā, pertimescebat. Quæ historia ad vivum exprimit id, quod dæmoni mediante fœmina in Sacrosancto Incarnationis mysterio accidit, à fœmina enim percussus, ut alter Abimelech baculo arundineo, confRACTO cerebro turpissimè occubuit ac superatus est, in quo Deus suam potentiam efficacissimè contra dæmonem ostentavit. *Ad Virginem desponsatam viro &c.* Et ingressus Angelus ad eam dixit. Notanda sunt illa verba. *Et ingressus.* Ex quibus apertè colligitur Beatissimam Virginem intra sui cubiculi & oratorii secreta latentem à Angelo inventam fuisse, nihil enim ad virginitatem servandā convenientius, quā secreto loco consortia hominum evitare. Quid vnicam Israelis filiam defœdavit, vt pretiosissimum virginitatis monile etiam per vim perderet? non aliud nisi libertas quæ domum egressa est; Voluit enim civitatem Sichen & illius ornatum per-lustrate, sed illius regionis & patriæ

Rex

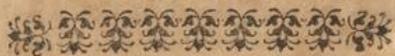
Rex captam, & per vim oppressam defloravit. Quod attentè perpendens Sanctus Ambrosius, asseruit, virgines nunquam sine matris comitatu extradomum permittendas fore, vt zelo illius ac centum oculis circumspiciantur, quin & addit S. Ambrosius. *Ipsa quoque ad Ecclesiam progressior arrior sit;* Si ex illa aliquod periculum imminere possit. Medicinæ princeps Galenus interrogat, quare faminæ, cum ita alienis bonis & perfectionibus inuideant, barbam, quæ ad perfectionem & decorem hominis, & ad inclementias temporum sustinendas spectat, non à Deo enixè postulauerint ac impetrârunt. Respondet doctissimus Galenus. *Quia sub tecto maximam vitæ partem transigere debent.* Ideo barbâ non egent, vt se à frigore & ab alijs temporum incommoditatibus tueantur. Faminq; si graves & honestæ sunt, nulla ratione debent viris innotescere. S. Gregorius illas existimavit honestiores faminas, quas mares minimè norunt, istæ dignæ sunt ut laudibus ad cælum vsque extollantur; Ideo Angelus Beatiss. Virginem in suo oratorio, à conspectu virorum occultatam inuenit. Nec mirum, quia fuit altera veteris testamenti arca, cortinis vndique tecta & obferata, columba planè diuina, quæ plumis exornata, ex huius sæculi fluctibus ad cælestia palatia evolauit, hortus etiam conclusus, & fons signatus, vbi fructus à solo Deo depromen-

di & degustandi erant. *Aue Gratia plena dominus tecum.* Luc. 1. Non laudat Angelus B. Virginem de externis bonis naturæ, de regum profapia, & eximia illius pulchritudine, sed solum de internis gratiæ bonis; cum enim sit cælestis patriæ aulicus, vbi nec profapia regum, nec externa venustas, aut pulchritudo aliquid valent, sed solum interna animæ pulchritudo per gratiam, ideo hoc titulo eam salutat & honorat. Ita etiam sponsus in canticis, nō eam de externa, sed interna animi pulchritudine laudavit. *Caput tuum sicut carmelus.* Cant. cap. 7. Per caput sponse, & cuiusuis animæ sanctæ, intelligitur illius anima; in peccatore verò è conuerso accidit, animâ enim non vitur tanquã capite, sed loco pedum vsurpans, eam deprimit & conculcat, è contra verò iustus eam pro capite effert & honorat. Ideo sicut mons Carmelus pulcherrimis arboribus & fructibus abundabat; ita anima iusti cælestibus diuitiis referta est, peccator verò proprium corpus tanquã caput æstimat, ideo peccatores & abundantes à sæculo obtinuerunt diuitias, vt corpus suum splendidissimis vestibus & plumis exornarent. *Caput tuum vt carmelus.* Ista externa bona, non sunt illa quæ animâ ditant, quod etiam philosophi gentiles solo lumine naturali ducti intellexerunt, neque enim beatitudinem in istis bonis externis, caducis & perituris constituerunt, ne-

O 2 que

que reges & imperatores potentissimi solâ bonorum copiâ & affluentia beati fuerunt. De quodam extremo & ditissimo imperatore refertur, nempe ex his tantum quæ somniavit, illius pacem fuisse turbatam. De alio rege Ierusalem dicitur, ex solo pedum dolore omnem iucunditatem & lætitiâ amisisse. Rex David potentissimus nullo vestium aut pellium pretiosissimo vestitu calefieri potuit; Ideo prædicta bona coram Deo pro nihilo habentur, neque alicuius momenti sunt, sola gratia, quâ homo fit particeps divinæ naturæ, cælum & terram & omnes creaturas antecellit, quam tamen homo per peccatum mortale perdit & conculcat. Virgo ergo sanctissima gratia plena & referta erat: intellectus illius sanctissimis considerationibus, & voluntas ardentissimis desideriis æstuabat, oculi illius mundiores turturis, auditus divinis verbis impletus, manus illius distillabant myrrhâ, pulcherrima in calceamentis, cor illius templum Spiritus Sancti. Si filii sanctissimæ virginis sumus, in hoc illam imitari tenemur: in prompta ad Deum voluntate, ut ei in omnibus pareat & obediat: in pedibus, ut nostri ad illius normam dirigantur in viam pacis. *Aue gratia plena Dominus tecum Luc. 1.* Veteres depinxerunt Dianam, & tanquam Deam & virginem pulcherrimam effinxerunt, quæ ita fortunata & felix erat, ut super præta virentia

sedens, ros è cælo elapsus, in proprio gremio in purissimum aurum conuertebatur. O virgo sacratissima, cui, sicut tibi, Divæ titulus congruentis convenire poterit? quæ cum inter lilia convallium resideres, matutini rosis infinita fermè grana ad tuum gremium è cælo elapsa sunt, fortunatior & felicitior Dianâ, quia consensu præstito, in maiorem generis humani fortunam & felicitatem, grana rosis in purissimum diunitatis aurum commutabis, quo in hac vita per Gratiâ, & in alia per gloriam abundemus, quam mihi & vobis præstare dignetur Iesus Christus, Amen.

Sermo Secundus

PRO SALVTATIONE
Angelica.

QMNES Christi fideles hodierna luce, cum tota Trinitas Sanctissima æternum suum consilium, de pace inter peccatores & Deum per Incarnationem firmada, executioni mandavit, certo quodam iure gratiam & amicitiam Divinam nobis vendicamus & exposcimus, quia ex parte nostra Beatissimam Mariam habemus, apud quam thesaurus gratiæ depositus est, quæ ita hoc pretiosissi-